

АНАЛІТИК
АУДИТОРСЬКА ФІРМА

ЕКОНОМІКА ФІНАНСИ ПРАВО

ЩОМІСЯЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 9/1'2019

(видається з 1994 року)

ISSN 2409-1944

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата з економічних і юридичних наук

Наказ Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2015 р. № 1328 (економічні науки). Наказ Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2016 р. № 820 (юридичні науки). Реєстраційне свідоцтво серії КВ № 21620-11520ПР від 12 жовтня 2015 р.

Рішення Аудиторської палати України від 21.12.2017 № 353/10 (фахове видання з обліку та аудиту).

Журналу присвоєно міжнародний ідентифікаційний номер ISSN 2409-1944.

Засновники:

Аудиторська фірма "Аналітик" спільно з Таврійським національним університетом ім. В.І. Вернадського та Національною академією внутрішніх справ України

Статті обов'язково проходять

відбір, внутрішнє і зовнішнє рецензування

Рекомендовано до друку та до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Національної академії внутрішніх справ України (Протокол № 18 від 17 вересня 2019 р.) та Вченою Радою Таврійського

національного університету ім. В.І. Вернадського (Протокол № 19 від 19 вересня 2019 р.). Повний або частковий передрук матеріалів журналу допускається лише за згодою редакції.

Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори. За зміст та достовірність реклами несе відповідальність рекламодавець.

Підписано до друку 30.09.2019

Формат 60/84/8

Наклад – 250 прим.

Адреса редакції: 01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 44

Телефони: (050) 735-43-41, (096) 221-88-61

Факс: (044) 278-05-88

E-mail: efp.redaktor@gmail.com

Сайт: www.efp.in.ua

Суб'єкт видавничої справи

© "Аналітик", 2019
© "Економіка. Фінанси. Право",
2019

Типографія: ТОВ "Міжнародний бізнес центр"

АНАЛІТИК
АУДИТОРСЬКА ФІРМА

ECONOMICS FINANCES LAW

MONTHLY INFORMATIONAL AND ANALYTICAL JOURNAL

№ 9/1'2019

(issued from 1994)

ISSN 2409-1944

Journal is included in the list of scientific professional editions of Ukraine, which can be published results of dissertations for the degree of doctor and candidate (PhD).

Order of Ministry of Education and Science of Ukraine of 21 December 2015 № 1328 (economic sciences). Order of Ministry of Education and Science of Ukraine on July 11, 2016 № 820 (legal sciences). Order of Audit Chamber of Ukraine on 21 December 2017 № 353/10 (accounting and audit).

Certificate of registration of a series of KV № 21620-11520PR dated October 12 2015.

The journal has been assigned an International Identification Number ISSN 2409-1944.

Founders:

Audit firm "Analytik" jointly with Tavrian National University after V.I. Vernadskyi and the National Academy of Internal Affairs of Ukraine

Articles must pass

selection, internal and external review

Recommended for publication and dissemination through the Internet by the Academic Council of the National Academy of Internal Affairs of Ukraine (Protocol № 18 dated September 17, 2019) and the Academic Council of the Tavrian National University after V.I. Vernadskyi (Protocol № 19 dated September 19, 2019). Full or partial

reprint of the materials of the journal is allowed only with the consent of the editorial office.

The authors are responsible for the selection and presentation of the facts. The content and authenticity of the advertisement is the responsibility of the advertiser.

Signed for print 30.09.2019

Format 60/84/8

Publication – 250 copies

Address of the editorial office: 01001, Kyiv,

Khreshchatyk str., 44

Phones: (050) 735-43-41, (096) 221-88-61

Fax: (044) 278-05-88

E-mail: efp.redaktor@gmail.com

Web: www.efp.in.ua

*The subject of
publishing*

© "Analytik", 2019
© "Economics. Finances. Law",
2019

Typography: LLC "International Business
Center"

Керівник редакційної колегії з економічних наук:

Головач Тетяна Анатоліївна, д.е.н., професор, головний науковий співробітник Наукової лабораторії з проблем кримінальної поліції навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, м. Київ

Члени редакційної колегії з економічних наук:

Бондар Валерій Петрович, д.е.н., керуючий партнер аудиторської фірми "HLB UKRAINE", член Ради Аудиторської палати України, член ФПБАУ

Величко Олена Георгіївна, радник першого віце-прем'єра міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України

Вініченко Ігор Іванович, д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної теорії та економіки сільського господарства Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Герасимович Анатолій Михайлович, д.е.н., професор, Ніжинський агротехнічний інститут Національного університету біоресурсів і природокористування

Даций Олександр Іванович, д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної Академії управління персоналом (МАУП), Заслужений працівник освіти України

Іванюта Василь Фалімонович, д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі

Клименюк Микола Миколайович, д.е.н., професор, завідувач кафедрою менеджменту та міжнародних економічних відносин Навчально-науковий інститут управління, економіки та природокористування Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського

Левченко Валентина Петрівна, д.е.н., член Ради нагляду за аудиторською діяльністю Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, директор ВПГО «Спілка аудиторів України»

Манцевич Юрій Миколайович, д.е.н., доцент, вчений секретар Державного підприємства «Науково-дослідний і проектний інститут містобудування»

Невелєв Олександр Михайлович, д.е.н., доцент

Потишняк Олена Миколаївна, д.е.н., доцент, професор кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту Харківського національного технічного університету сільськогосподарства імені Петра Василенка

Прушківський Володимир Геннадійович, д.е.н., професор, перший проректор Запорізького національного технічного університету

Редько Олександр Юрійович, д.е.н., перший проректор з науково-педагогічної роботи, професор, академік НАСОНА

Сук Петро Леонідович, д.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування, Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Ткаченко Сергій Анатолійович, д.е.н., доцент, в.о. ректора Вищого навчального закладу «Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»

Царенко Оксана Вячеславівна, д.е.н., професор, завідувач кафедрою обліку та аудиту, Навчально-науковий інститут управління, економіки та природокористування Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського

Керівник редакційної колегії з правових наук:

Константинов Сергій Федорович, д.ю.н., професор, завідувач кафедри адміністративної діяльності НАВС

Члени редакційної колегії з правових наук:

Бичкова Світлана Сергіївна, д.ю.н., професор, завідувач кафедри цивільного права і процесу Національної академії внутрішніх справ, полковник поліції

Васильчук Віктор Іванович, д.ю.н., професор, професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, заслужений юрист України, полковник поліції

Глушков Валерій Олександрович, д.ю.н., професор, Київський кооперативний інститут бізнесу і права, економіко-правовий коледж, кафедра права

Клименко Олена Вікторівна, д.н.держ.упр., к.ю.н., доцент, завідувач кафедрою конституційного і міжнародного права Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського

Копан Олексій Володимирович, д.ю.н., професор, провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем досудового розслідування навчально-наукового інституту № 1

Луць Володимир Васильович, д.ю.н., професор, член відділу цивільно-правових наук Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України, заслужений діяч науки і техніки України

Озерський Ігор Володимирович, д.ю.н., доцент, професор кафедри цивільного та кримінального права і процесу Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Фрицький Юрій Олександрович, д.ю.н., професор, завідувач кафедри конституційного, адміністративного права та соціально-гуманітарних дисциплін, Інститут права та суспільних відносин Університету "Україна". Заслужений юрист України.

Шеф-редактор:

Головач Володимир Володимирович, к.ю.н., голова правління Аудиторської фірми "Аналітик", Заслужений юрист України

Технічний редактор: Куцяк Олександр Анатолійович

Випусковий редактор: Туманян Анна Оганесівна

Head of the Editorial Board of Economic Sciences:

Holovach Tetiana Anatoliivna, Dr. Economics, Professor, Chief Scientist of the Scientific Laboratory for Criminal Police of the Educational and Scientific Institute № 1 of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv

Members of the editorial board of Economic Sciences:

Bondar Valerii Petrovych, Dr. Economics, managing partner of the audit firm "HLB UKRAINE", member of the Board of the Audit Chamber of Ukraine, member of the Ukrainian Federation of Professional Accountants and Auditors

Velychko Olena Heorhiivna, Advisor to the First Vice Prime Minister of Ukraine - Minister of Economic Development and Trade of Ukraine

Vinichenko Ihor Ivanovych, Dr. Economics, Professor, Head of the Economic Theory and Economics of Rural Economy Department of the Dnipro State Agrarian and Economic University

Datsii Olexsandr Ivanovych, Dr. Economics, Professor, Head of the of Finance, Banking and Insurance Department of the Interregional Academy of Personnel Management (IAPM), Honored Worker of Education of Ukraine

Herasymovych Anatolii Mykhailovych, Dr. Economics, Professor, Nizhyn Agrotechnical Institute of National University of Biosources and Nature Management

Ivaniuta Vasyly Falymonovych, Dr. Economics, Associate Professor, Professor of the Management Department, Poltava University of Economics and Trade

Klymenyuk Mykola Mykolaiovych, Dr. Economics, Professor, Head of the Management and International Economic Relations Department of Educational and Scientific Institute of Management, Economics and Nature Management of the Taurian National University after V.I. Vernadskyi

Levchenko Valentyna Petrivna, Dr. Economics, member of the Supervisory Board for audit activity of the Authority public oversight for audit activity, Director of the All-Ukrainian Professional Non-Governmental Organization "Union of Auditors of Ukraine"

Mantsevych Yurii Mykolaiovych, Dr. Economics, Associate Professor, Scientific Secretary of the State Enterprise "Research and Design Institute of Urban Development"

Neveliev Olexsandr Mykhailovych, Dr. Economics, Associate Professor

Potyshniak Olena Mykolaivna, Dr. Economics, Associate Professor, Professor of the Production, Business and Management Department of the Kharkiv National Technical University of Agriculture after Petro Vasylenko

Prushkivskiy Volodymyr Hennadiiovych, Dr. Economics, Professor, First Vice-Rector of the Zaporizhia National Technical University

Redko Olexsandr Yuriiovych, Dr. Economics, First Vice-Rector for the scientific and pedagogical work, Professor, Academician of National Academy of Statistics, Accounting and Audit

Suk Petro Leonidovych, Dr. Economics, Associate Professor, Professor of the Accounting and Taxation Department of Separated Division of the National University of Biosources and Natural Resources of Ukraine "Nizhyn Agrotechnical Institute"

Tkachenko Serhii Anatoliiovych, Dr. Economics, Associate Professor, acting Rector of the Higher Educational Institution "International Technology University "Mykolaiv Polytechnic"

Tsarenko Oksana Viacheslavivna, Dr. Economics, Professor, Head of the Accounting and Audit Department of Educational and Scientific Institute of Management, Economics and Nature Management of the Taurian National University after V.I. Vernadskyi

Head of the Editorial Board of Law Sciences:

Konstantinov Serhii Fedorovych, Dr. Law, Professor, Head of the Administrative Activity Department of the National Academy of Internal Affairs

Members of the editorial board of Law Sciences:

Bychkova Svitlana Serhiivna, Dr. Law, Professor, Head of the Civil Law and Process Department of the National Academy of Internal Affairs, Colonel of the Police

Vasylynychuk Viktor Ivanovych, Dr. Law, Professor, Professor of the Operational and Investigating Department of the National Academy of Internal Affairs, Honored Lawyer of Ukraine, Colonel of the Police

Hlushkov Valerii Olexsandrovych, Dr. Law, Professor, Kyiv Cooperative Institute of Business and Law, Economics and Law College, Law Department

Klymenko Olena Viktorivna, Dr. Public Administration, PhD Law, Associate Professor, Head of the Constitutional and International Law Department of the Taurian National University after V.I. Vernadskyi

Kopan Olexsii Volodymyrovych, Dr. Law, Professor, Lead Researcher of the Pre-trial Investigation Problems Scientific Laboratory of the Educational-Scientific Institute № 1

Luts Volodymyr Vasylovych, Dr. Law, Professor, member of the Civil Law Sciences Department of the Private Law and Entrepreneurship Research Institute after Academician F.H. Burchak of National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine

Ozerskyi Ihor Volodymyrovych, Dr. Law, Associate Professor, Professor of the Civil and Criminal Law and Process Department of Black Sea National University after Petro Mohyla

Frytskyi Yurii Olehovych, Dr. Law, Professor, Head of the Constitutional, Administrative Law and Social and Humanitarian disciplines Department, Law and Public Relations Institute of the "Ukraine" University, Honored Lawyer of Ukraine

Chief Editor

Holovach Volodymyr Volodymyrovych, PhD Law, Head of the Board of the Audit Firm "Analitik", Honored Lawyer of Ukraine

Technical editor: Kutsiak Olexsandr Anatoliiovych

Issue Editor: Tumanian Anna Ohanesivna

ЗМІСТ

<i>В.І. КУЦЕНКО, В.М. АНІСІМОВ.</i> Соціально-економічні аспекти екологічних і природно-техногенних загроз із тимчасово окупованих територій України: шляхи мінімізації ризиків	6
<i>К.І. СЕРЄБРЯК.</i> Пріоритетні аспекти організаційно-управлінської діяльності корпорацій та їх інвестування	11
<i>Д.В. ВІННИК, Д.О. ШАЦЬКА, Н.В. БИЧКОВА.</i> Ukrainian M&A market: perspectives and risks	16
<i>Т.П. ГУДЗЬ.</i> Прогнозування фінансової рівноваги металургійних підприємств України	22
<i>Д.В. ГОЛОВІНА.</i> Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку як ключовий регулятор конвергенції фінансової звітності	27

ГУДЗЬ

Тетяна Павлівна
gpr9@ukr.net

УДК 336:658.15:33.053

ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ РІВНОВАГИ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

FORECASTING OF FINANCIAL EQUILIBRIUM OF UKRAINE'S METALLURGICAL ENTERPRISES

к.е.н., доцент, Полтавський
університет економіки і
торгівлі*HUDZ Tetiana Pavlivna – PhD in Economics, Associate Professor, Poltava University of Economics and Trade*

У роботі досліджено стан фінансової рівноваги підприємств металургії в Україні. Запропонований індекс стабільності фінансової рівноваги підприємства, який дозволяє оцінити її динаміку у часі. Розроблена економіко-математична модель щодо прогнозування індексу стабільності фінансової рівноваги підприємств металургії в Україні. Розробкою цієї моделі розширено набір прогностичних інструментів, що використовуються фінансовим менеджментом підприємства. Отримані результати прогнозу фінансової рівноваги металургійних підприємств вдосконалюють повноту та якість інформаційної бази прийняття управлінських рішень.

* * *

В работе исследовано состояние финансового равновесия предприятий металлургии в Украине. Предложен индекс стабильности финансового равновесия предприятия, который позволяет оценить его динамику во времени. Разработана экономико-математическая модель для прогнозирования индекса стабильности финансового равновесия предприятий металлургии в Украине. Разработкой этой модели расширен набор прогностических инструментов, используемых финансовым менеджментом предприятия. Полученные результаты прогноза финансового равновесия металлургических предприятий совершенствуют полноту и качество информационной базы принятия управленческих решений.

* * *

Introduction. Ukraine needs to accelerate the formation of some qualitatively new model of economic management, capable of ensuring the achievement of individual financial equilibrium by producers as a basis for macroeconomic stability and population well-being. The realization of this task involves the development of effective tools for managing enterprises financial equilibrium.

The **purpose** of the article is to create an economic and mathematical model for forecasting the financial equilibrium of metallurgical enterprises.

Results. The integral indicator for the complex estimation of the state of enterprise financial equilibrium is offered. It is the financial equilibrium stability index. It allows you to estimate the dynamics of enterprise financial equilibrium over time. Index composition comprehensively covers indicators of enterprise financial condition and its economic activity. On this basis, the tools of express analysis of the equilibrium financial position of the enterprise were improved. Using mathematical gnostic, the economic and mathematical model was developed to predict financial equilibrium stability index of metallurgical enterprises in Ukraine. This model expanded the set of forecasting tools used by the financial management of any enterprise to assess its financial equilibrium. The model is unique on the principle of construction, because it is based on the dynamics of indicators of the financial condition of the enterprise, which form its financial equilibrium.

Conclusion. The results of the forecasting of metallurgical enterprises financial equilibrium improve the completeness and quality of the information base for managerial decision making. The proposals are aimed at overcoming the objective causes of the crisis in native metallurgy. They are: fiscal differentiation, cooperation of science and production, use of diplomatic channels to expand the export of metallurgical products, development of private-public partnership to restore the financial equilibrium of metallurgical enterprises in Ukraine.

Ключові слова: фінансова рівновага, індекс стабільності, економіко-математична модель, металургійні підприємства

Ключевые слова: финансовое равновесие, индекс стабильности, экономико-математическая модель, металлургические предприятия

Keywords: financial equilibrium, stability index, economic and mathematical model, metallurgical enterprises

ВСТУП

На сьогодні в Україні вичерпані можливості інерційного зростання промислового виробництва. Вітчизняна економіка сьогодні йде шляхом сировинно-

експортної орієнтації і характеризується переважаням слабко диверсифікованого низькотехнологічного виробництва, спонукаючи країну пристосовуватись до потреб світового ринку в межах наявних внутрішніх можливостей та поточних конкурентних переваг.

Зокрема, розвиток основного генератора валютних надходжень в економіку, – вітчизняної металургійної промисловості, – позбавлений виваженої національної економічної політики держави, розрахованої на довгострокову перспективу. Сучасна специфіка проведення фіскальної, митної, тарифної, інвестиційної політик в Україні свідчить, що дії держави далекі від розбудови засад інноваційного оновлення вітчизняної металургії, так важливих та необхідних для її розвитку [1].

Неефективність такої моделі економічного розвитку є очевидною. Україна потребує прискореного формування якісно нової моделі управління економікою, здатної забезпечити досягнення індивідуальної фінансової рівноваги виробниками як основи макроекономічної стабільності та добробуту населення. Необхідно створити дієву систему управління фінансовою рівновагою підприємства, яка дозволить виробнику стати у центр формування подій для розвитку своєї діяльності. В управлінні фінансовою рівновагою для підприємства на перший план виходить не боротьба з кризою, а втілення в життя стратегії розвитку своєї діяльності через поєднання адаптивних та революційних методів. Такий підхід до управління підприємством найбільш повно відповідає сучасним потребам українського суспільства за умов макроекономічної нестабільності та посилення процесів зuboжіння населення.

Дослідженню проблем забезпечення рівноваги в економіці і сьогодні приділяється велика увага світовою науковою спільнотою, до когорти якої входять Ф. Альварес [2], В. Белоліпецький [3], А. Бізін [4], І. Бланк [5], Л. Костирко [6] та ін., хто займаються моделюванням рівноважних станів в економіці. Вивчення рівноваги як категорії досить почесне місце відводиться вітчизняним вченим А.С. Гальчинським у дослідженні логіки оновлення економічної методології, циклів світового розвитку та метасистемних трансформацій [7].

Відаючи належне науковим напрацюванням вчених у дослідженні означеної проблематики та високо оцінюючи їх внесок, варто все-таки зауважити, що на сьогодні ряд теоретичних і практичних питань не знайшли свого повного вирішення та залишаються дискусійними. Так, залишається не вирішеним завдання комплексного дослідження процесу формування фінансової рівноваги на підприємствах різних галузей діяльності.

МЕТОЮ РОБОТИ є створення економіко-математичної моделі для прогнозування стану фінансової рівноваги підприємств металургії.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для досягнення поставленої у роботі мети застосовані такі методи дослідження: діалектичний підхід до вивчення фінансової рівноваги як економічного явища, метод індукції – для формування складу індексу стабільності фінансової рівноваги металургійних підприємств України, таксономічний аналіз – для розрахунку вказаного індексу, математичний прогнозний аналіз для побудови економіко-математичної моделі прогнозування індексу стабільності фінансової рівноваги металургійних підприємств, статистичні методи – для характеристики параметрів мо-

делі, трендовий аналіз – для визначення очікуваного вектора розвитку фінансової рівноваги металургійних підприємств України.

РЕЗУЛЬТАТИ

Скорочення металургійного виробництва в Україні внаслідок втрати 80 % виробничих потужностей галузі та 36 % родовищ коксівного вугілля на непідконтрольній території Луганської і Донецької областей на тлі розгортання жорсткої міжнародної конкуренції та імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС загострило необхідність вирішення складних завдань розвитку вітчизняної металургії [8]. Втім, тривала економічна криза в Україні не позбавила металургійну промисловість ролі провідного «драйверу» розвитку вітчизняної економіки. Металургійні підприємства як найбільші роботодавці, й на сьогодні, забезпечують децентралізовані процеси бюджетоутворення, а також життєдіяльність багатьох регіонів і міст країни.

На основі фінансової звітності дванадцяти підприємств металургійної промисловості України сформована вихідна база даних для прогнозування індексу стабільності фінансової рівноваги виробників цієї галузі [9]. Репрезентативність зробленої вибірки обумовлена часткою виробленої і реалізованої продукції цією групою підприємств, яка за 2017 р. становить 29,3 % у загальному обсязі промислової продукції металургії в Україні [10]. Проведемо економіко-математичне моделювання з використанням методологічного апарату математичного гностичного аналізу для встановлення взаємозв'язку внутрішніх чинників та стабільності фінансової рівноваги металургійних підприємств [11]. Індексом стабільності фінансової рівноваги охоплено широкий діапазон життєво важливих тенденцій в діяльності підприємства. Серед них: інтенсивність розвитку обсягів виробництва та реалізації продукції, зміни розрахунково-платіжної дисципліни (сталість своєчасної оплати рахунків чи нарошування простроченої дебіторської та кредиторської заборгованостей), динаміка ліквідності, платоспроможності, прибутковості та фінансової стійкості, зміцнення фінансової безпеки [12, с. 324-325].

На рис. 1 представлена участь внутрішніх факторів у формуванні прогнозної величини індексу стабільності фінансової рівноваги металургійного підприємства у короткостроковій перспективі.

Найпотужнішим фактором формування стабільності фінансової рівноваги металургійного підприємства у короткостроковому періоді є рівень окупності витрат, від якого залежить інтенсивність нарошування прибутку. Об'єктивно, що характер його розподілу посідає друге і третє місця у рейтингу за силою впливу на стабільність фінансової рівноваги металургійного підприємства. Це свідчить про важливість рекапіталізації прибутку як основи зміцнення фінансової стійкості та забезпечення процесу самофінансування розвитку діяльності металургійного підприємства. Як наслідок, наступною у рангу підтягується балансова вартість акції, характеризуючи динаміку вартості бізнесу. Отже, у короткостроковому періоді для підприємств металургії справджується закон переходу кількісних змін у якісні. Здебільшого, це

обумовлено тривалішим, порівняно з іншими галузями переробної промисловості, циклом виробництва. У зв'язку з цим можемо виділити головну особливість формування фінансової рівноваги металургійних підприємств – кожен виробничий цикл має відображатися на зміцненні стійкості фінансової рівноваги. Порушення одного виробничого циклу здатне обу-

мовити різке погіршення стану «фінансового здоров'я» металургійного підприємства.

Справедливість даного висновку зберігається й на стратегічну перспективу. Підтвердженням цього є збереження пріоритетності рівня окупності витрат у формуванні довгострокової фінансової рівноваги металургійного підприємства (рис. 2).

Рис. 1. Участь внутрішніх факторів у формуванні прогнозованої величини індексу стабільності фінансової рівноваги металургійного підприємства у короткостроковому періоді

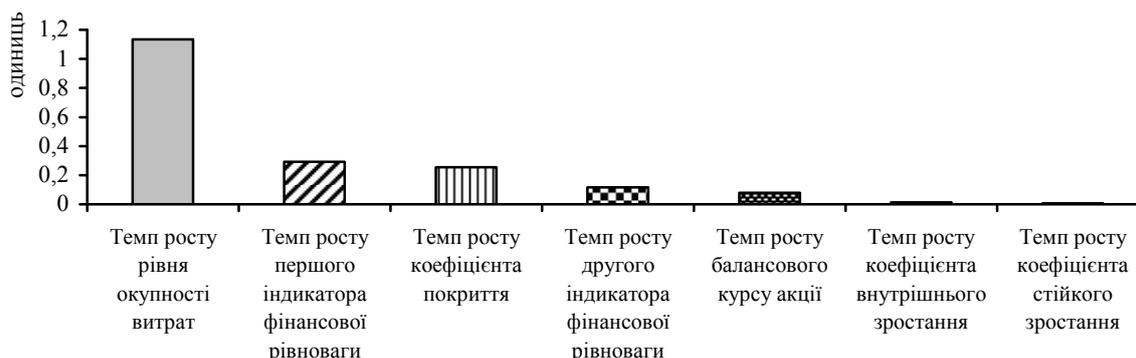

Рис. 2. Ранговий ряд пріоритетності впливу внутрішніх факторів на формування стабільності фінансової рівноваги металургійного підприємства у довгостроковому періоді

Втім, є особливість формування довгострокової фінансової рівноваги металургійного підприємства. Вона полягає у накопиченні позитивних кількісних змін у сфері прибутковості, фінансової стійкості, платоспроможності та ліквідності. Звідси стає зрозумілим, що металургійні підприємства підходять до вирішення основного фінансового протиріччя традиційно – ліквідність та ризик збалансовуються, таким чином, щоб прибутковість була максимальною. Це свідчить про широкі можливості для забезпечення сталого розвитку діяльності металургійних підприємств та здійснення вагомого вкладу у формування соціальної рівноваги.

У відповідності до результатів економіко-математичного моделювання за восьмим варіантом короткострокове прогнозування стабільності фінансової рівноваги металургійного підприємства здійснюється на основі такого рівняння регресії:

$$Y = 0,00257 \cdot X_1 + 0,00081 \cdot X_2 + 0,00519 \cdot X_3 + 0,01301 \cdot X_4 + 0,00503 \cdot X_5 + 0,00363 \cdot X_6 + 0,00390 \cdot X_7 \quad (1)$$

де Y – індекс стабільності фінансової рівноваги металургійного підприємства;

X₁ – темп росту першого індикатора фінансової рівноваги;

X₂ – темп росту другого індикатора фінансової рівноваги;

X₃ – темп росту коефіцієнта покриття;

X₄ – темп росту рівня окупності витрат;

X₅ – темп росту коефіцієнта внутрішнього зростання;

X₆ – темп росту коефіцієнта стійкого зростання;

X₇ – темп росту балансового курсу акції.

У табл. 1 представлена статистична характеристика економіко-математичної моделі (1), яка дозволяє зробити короткостроковий прогноз індексу стабільності фінансової рівноваги металургійних підприємств України.

Таблиця 1

Статистична характеристика економіко-математичної моделі короткострокового прогнозу індексу стабільності фінансової рівноваги металургійних підприємств України

Фактор	Ваговий коефіцієнт	Середньоквадратичне відхилення вагового коефіцієнта	Рівень статистичної значущості фактора	Середній вплив фактора на індекс стійкості фінансової рівноваги	Ймовірність нульової гіпотези
Темп росту першого індикатора фінансової рівноваги (X_1), %	0,00257	0,00021	98,53	0,25348	0,000001
Темп росту другого індикатора фінансової рівноваги (X_2), %	0,00081	0,00012	97,23	0,07900	0,000061
Темп росту коефіцієнта покриття (X_3), %	0,00519	0,00012	112,29	0,58298	0,000002
Темп росту рівня окупності витрат (X_4), %	0,01301	0,00006	98,66	1,28364	0,000003
Темп росту коефіцієнта внутрішнього зростання (X_5), %	0,00503	0,00003	104,34	0,52506	0,000007
Темп росту коефіцієнта стійкого зростання (X_6), %	0,00363	0,00003	192,79	0,69943	0,000005
Темп росту балансового курсу акції (X_7), %	0,00390	0,00005	122,78	0,47823	0,000003

Охарактеризуємо параметри моделі (1). Вплив внутрішніх факторів на стабільність фінансової рівноваги металургійних підприємств за умов незмінності інших чинників характеризується такими даними:

1) збільшення власного капіталу, відтворене у прискоренні темпу росту першого індикатора фінансової рівноваги на 1 %, обумовлює підвищення індексу стабільності фінансової рівноваги металургійного підприємства в середньому на 0,00257;

2) покращення ліквідності активів металургійного підприємства, виражене у прискоренні темпу росту другого індикатора фінансової рівноваги на 1 % обумовлює підвищення індексу стабільності його фінансової рівноваги в середньому на 0,00081;

3) зміцнення фінансової рівноваги другого порядку у вигляді приросту загального рівня платоспроможності на 1 % призводить до підвищення індексу стабільності фінансової рівноваги металургійного підприємства в середньому на 0,00519;

4) забезпечення базової умови сталого росту прибутковості – зростання рівня окупності витрат – зміцнює індекс стабільності фінансової рівноваги металургійного підприємства в середньому на 0,01301 з кожним відсотком приросту даного показника;

5) підвищення участі прибутку, внаслідок його рекапіталізації, у фінансуванні активів металургійного підприємства, виявлене як прискорення росту коефіцієнта внутрішнього зростання на 1 % обумовлює підвищення індексу стабільності фінансової рівноваги металургійного підприємства в середньому на 0,00503;

6) посилення фінансової стійкості металургійного підприємства за рахунок накопичення прибутку, виражене інтенсифікацією росту коефіцієнта стійкого зростання на 1 %, призводить до підвищення індексу стабільності фінансової рівноваги металургійного підприємства в середньому на 0,00363;

7) підвищення балансової вартості бізнесу мета-

лургійного підприємства, виражене одним процентом приросту балансового курсу акції, обумовлює зростання індексу стабільності фінансової рівноваги металургійного підприємства в середньому на 0,00390.

Вище обґрунтовані кількісні параметри взаємозв'язків внутрішніх факторів із результативним показником можна вважати справедливими, оскільки нульова гіпотеза є неспроможною. Про це свідчить низька, менша за 0,02, ймовірність її існування у розрізі всіх внутрішніх факторів впливу на індекс стабільності фінансової рівноваги металургійних підприємств.

Адекватність і точність результатів прогнозу за моделлю (1) підтверджується тісністю їх взаємозв'язку з динамікою фактичного індексу стабільності фінансової рівноваги металургійних підприємств у 2006-2017рр. (рис. 3).

Характеризуючи тренд індексу стабільності фінансової рівноваги металургійних підприємств у 2018-2019рр., слід відмітити його повільне зростання. Втім, амплітуда коливань не дозволяє визнати стані фінансової рівноваги металургійних підприємств стабільним.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи результати прогнозування стійкості фінансової рівноваги провідних вітчизняних виробників продукції металургії, можемо зробити висновки про їх перебування у стані нестійкої та нестабільної позитивної фази циклу її розвитку. Це означає, що якість рівноважного фінансового стану підприємств металургії оцінюється як вразлива. У зв'язку з цим від менеджменту металургійних підприємств вимагається прийняття рішень стосовно посилення контрциклічного буфера захисту від фінансової кризи у межах реалізації наступальної стратегії з метою розширення ринкової ніші як на національному, так і на світовому рівнях.

Рис. 3. Динаміка та прогноз індексу стабільності фінансової рівноваги металургійних підприємств України

У цьому напрямі необхідним є застосування інструментарію фіскальної диференціації, кооперація науки та виробництва, використання дипломатичних каналів для розширення експорту продукції металургії, розвиток системи приватно-державного партнерства через запровадження інструментів відновлення фінансової рівноваги металургійних підприємств в Україні. Сформовані пропозиції спрямовані на подолання об'єктивних причин кризового стану підприємств металургії, які є основою технологічного ланцюга в економіці. У результаті такого санаційного реформування вітчизняного металургійного комплексу будуть сформовані передумови для експортрозширюючого, імпортозаміщуючого та постіндустріального економічного зростання в Україні. У результаті відкриттяся можливості реалізації альтернативних сценаріїв економічного розвитку України та ефективних варіантів її євроінтеграції. Йдеться про формування як цінового, так і якісного потенціалу високої конкурентоспроможності національного виробництва у товарному сегменті металургії на регіональному і світовому ринках. Особлива роль металургійного комплексу в національному відтворенні, як і провідна, – в активізації торговельного балансу, дає йому право очолити список пріоритетів державної інноваційно-інвестиційної політики.

Практично цінність запропонованої моделі прогнозування стану фінансової рівноваги підприємств металургії доводить доцільність її розробки за аналогією для інших видів економічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Зверяков М.І. Теоретична парадигма сталого розвитку та українські реалії. *Економіка України*. 2018. № 10. С. 10-31.
2. Alvarez F., Jermann J.U. Efficiency, equilibrium, and asset pricing with risk of default. *Econometrica*. 2000. № 4. Vol. 68. pp. 775-797.
3. Белоліпецький В.Г. Финансовое равновесие в условиях рыночной трансформации экономики России: дис. ... д-ра экон. наук: 08.00.10, 08.00.05 / Московский государственный университет. Москва, 2002. 563 с.
4. Bisin A., Gottardi P., Ruta G. *Equilibrium corporate finance and intermediation*. Cambridge: National bureau of economic research, 2014. 45 p.
5. Бланк И.А. *Финансовая стратегия предприятия*. Киев: Эльга, Ника-Центр, 2004. 720 с.
6. Костирко Л.А. *Диагностика потенциала финансово-экономической устойчивости предприятия: монография; 2-ге*

вид., перероб. і доп. Харків: Фактор, 2008. 336 с.

7. Гальчинський А.С. *Економічна методологія. Логіка оновлення*. Київ: «АДЕФ-Україна», 2010. 572 с.

8. Gudz T.P. External factors impact on the Ukrainian metallurgical enterprises financial equilibrium. *Economic and Law Paradigm of Modern Societ*. 2018. Issue 1. pp. 7-14.

9. *Фінансова звітність емітентів*. URL: <http://www.smida.gov.ua/>

10. *Економічна статистика України*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

11. Kovanic P., Humber M. *The economics of information (Mathematical gnostics for data analysis)*. Czech Republic. Free Software Foundation, 2009. 704 p.

12. Гудзь Т.П. *Теорія і методологія формування фінансової рівноваги підприємства: монографія*. Полтава: ПУЕТ, 2018. 463 с.

References

1. Zvieriakov M.I. Theoretical paradigm for sustainable development and Ukrainian realities. *Ekonomika Ukrainy*. 2018. №10. pp. 10-31 (in Ukrainian).

2. Alvarez F., Jermann J.U. Efficiency, equilibrium, and asset pricing with risk of default. *Econometrica*. 2000. № 4. Vol. 68. pp. 775-797.

3. Belolipetskiy V.G. *Financial equilibrium in the conditions of market transformation of the Russian economy: dis. ... doctor ekon. sciences: 08.00.10, 08.00.05 / Moscow state university*. Moscow, 2002. 563 p. (in Russian).

4. Bisin A., Gottardi P., Ruta G. *Equilibrium corporate finance and intermediation*. Cambridge: National bureau of economic research, 2014. 45 p.

5. Blank I.A. *Enterprise financial strategy*. Kyiv: Elga, Nika-Tsentr, 2004. 720 p. (in Russian).

6. Kostyrko L.A. *Diagnosis of enterprise financial and economic sustainability potential: monography*; Kharkiv: Faktor, 2008. 336 p. (in Ukrainian).

7. Halchynskiy A.S. *Economic methodology. Update logic*. Kyiv: «ADEF-Ukraine», 2010. 572 p. (in Ukrainian).

8. Gudz T.P. External factors impact on the Ukrainian metallurgical enterprises financial equilibrium. *Economic and Law Paradigm of Modern Societ*. 2018. Issue 1. pp. 7-14.

9. *Issuers' financial statements*. URL: <http://www.smida.gov.ua/> (data zvernennia: 01.08.2019). (in Ukrainian).

10. *Economic statistics of Ukraine*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (data zvernennia 01.08.2019). (in Ukrainian).

11. Kovanic P., Humber M. *The economics of information (Mathematical gnostics for data analysis)*. Czech Republic. Free Software Foundation, 2009. 704 p.

12. Hudz T.P. *Theory and methodology of enterprise financial equilibrium formation: monography*. Poltava: PUET, 2018. 463 p. (in Ukrainian).